

Libertati Scholasticorum contra

Reprobantur.

ipsorum infringere nititur, & contra eandem prætextu ipsorum pro quorum observatione, asserit se jurasse, illos in pluribus aggravare. Verum quia statuta hujusmodi proculdubio sunt iniqua, & manifeste obviant Scholasticæ libertati, & Juramentum super observatione ipsorum præstitum non est, utpote illicitum, observandum cum nec iudicium habeat, nec iustitiam eundem Willelmum monendam duximus, & hortandum Apostolicis sibi dantes literis in præceptis; ut Scholares prædictos contra libertatem hæcenus habitam occasione Statutorum ipsorum, quæ velut iniqua duximus reprobanda, de cætero non molester libertatem eandem modo quolidet infringendo, ut studium eorum impediri non possit, sed potius floreat ad Dei honorem, ac profectum studentium, necnon ad ipsius gloriam Civitatis: ne si secus attentare præsumpserit, Nos super hoc cogamur aliud cogitare. Quocirca universitatem vestram monemus, & exhortamur attente quatenus consideratis utilitatibus, & honore ex Scholaribus vobis, & Civitati vestre provenientibus ipsos charitatis brachiis amplexemini, & prætextu Statutorum ipsorum, quæ dicenda sunt potius desinita contra libertatem antiquam, & habitam hæcenus, ipsos nullatenus molestetis, nec faciatis per Potestatem eundem remisso sibi juramento prædicto de cætero molestari, permittentes eosdem solita libertate gaudere, ut quieto animo possint inherere Scholasticis disciplinis, & Nos devotionem vestram possimus in Domino commendare, ne si secus egeritis, quod non credimus contra voluntatem nostram cogamur faciem nostram vobis ostendere duriores.

Datum Viterbii octavo Idus Aprilis Pontificatus nostri anno quarto.

Datum die 7<sup>o</sup> Aprilis 1220. Pont. An. IV.

Ibidem.

Exhortatio ad omnes Ordines Religiosos, ut pro salute Populorum Livoniae ad Catholicam Fidem noviter conversorum, Fratres suos eo desinare procurent.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbatibus Præpositis Prioribus tam Cisterciensibus, quam aliorum Ordinum, salutem & Apostolicam benedictionem.

ET si non sit nostrum nosse tempora vel momenta, quæ Pater in sua posuit potestate, verisimiliter tamen a multis conjicitur, quod ecce nunc hostio magno aperto in Domino ad Christi fidem intret gentium plenitudo, dum ad summi Patris familias cenam post cæcos & claudos, Pagani, velut de infidelitatis sepibus compelluntur intrare, ac oves, quæ nondum de Christi ovili fuerunt, adducuntur ab ipso ut sit unum Ovile, sicut unus est Pastor. Unde qui Christi est, gaudere, ac cooperari debet, ut augeatur numero, & merito Populus Christianus, & ad convertendas ei barbaras Nationes, & conversas in ejus fide servandas modis omnibus quibus debet impendere semet ipsum, ut

Animas Domino lucrificans Animæ suæ lucratur gloriam sempiternam. Sane cum sicut Venerabiles Fratres nostri Livonien, Selonien, & Lealen, Episcopi nostris auribus intimarunt in Partibus Livoniae duritia cordium Paganorum, tamquam terra vasta solitudinis imbre Gratiae Divinae compluta, & ex parte vomere sanctæ prædicationis exculta in eis semen verbi Dei feliciter in segetem pullulet, quin etiam, albæ sint jam Regiones ad Messem, quæ quidem Domino dante benignitatem, multa est, operarii vero pauci; expedit, ut alii mittantur illuc metere, quod alii seminarunt, quatenus secundum Evangelicam veritatem, qui seminant simul gaudeant, & qui metunt. Cum igitur per Dei gratiam in ordine vestro, sint multi ad hujusmodi opus idonei; Charitatem vestram rogamus attentius, & hortamur per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus Monachos, & Conversos, quos prædicti Episcopi, vel missi ab eis a vobis duxerint postulandos illuc ad opus ministerii hujus non solum permittatis accedere, verum etiam transmittatis, ut & ipsi erudientes plurimos ad salutem mereantur, tamquam Stella in perpetua eternitate lucere, ac vos retributionis eorum, quam sine vobis nequeunt promereri, participium promerentes possitis apud Deum, & homines commendari.

Datum Viterbii quartodecimo Kal. Maji Pontificatus nostri Anno quarto.

Dat. die 18. Aprilis 1220. Pont. An. IV.

XLV.

Exhortatur Christiani fideles omnes Prussiae ad Fidem Catholicam noviter conversos, ut alios ad eandem amplectendum excitent, eisque Sedis Apostolicæ patrocinium pollicetur.

Ibidem.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Episcopo, & dilectis filiis universis Christiani fideles noviter Baptizatis Prussiae, salutem & Apostolicam benedictionem.

GRatias agimus Largitori omnium gratiarum, qui propria gloria, & virtute vos de variis errorum tenebris in admirabile lumen Fidei advocavit, & in regione habitantibus aliquando umbræ mortis revelavit vobis per Spiritum Sanctum eum, qui est lux Mundi filium suum Dominum Jesum Christum, ut in agnitione ipsius vias vitæ certissimæ ambulantes, qui aliquando non Populus Dei fuistis, nec Populus Dei sitis, & qui non consecuti misericordiam, nunc misericordiam consequi, possitis in adoptione filiorum Dei merito gloriosi, hereditatem incontaminatam in Cælis, & immarcescibilem adepturi. Quapropter universitatem vestram monemus in Domino, & hortamur, quatenus vos ipsos dignos divinæ vocationi reddentes, cum omni timore Domini stetis in fide viriliter, & constanter exercendo fidei opera in virtute, non contristati aliquibus tribulationibus, quæ ad tempus sunt, sed læti potius, quod digni habitis estis pro nomine Jesu con-

Cum Prussia gratulatur de eorum conversione ad Fidem.

XLVI.

Restitutio Jurisdictionis Episcopo, & Ecclesie Parmen. super quibusdam Terris per Commune ejusdem Civitatis occupata, cum inhibitione ne similia de cætero contra Ecclesiasticam libertatem attentare præsumant.

Ibidem.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Ven. Fratri Opizoni Episcopo Parmen. salutem, & Apostolicam benedictionem.

CORam Venerabile fratre nostro Episcopo Bononien. super Causa, quæ vertit inter te, pro te, ac Episcopatu tuo ex parte una, & Commune Civitatis Parmen. ex altera vertebatur a Nobis Judice Delegato pars tua oblato libello proposuit quod Commune Parmen. in quibusdam terris Parmen. Episcopatus, ac pertinentiis earundem, scilicet Colornio, Pupilio, Castro Gualteri, Monticulo, Culiculo, Castro Rignano, Cornilio Curte Raigose, Vallere, Berceto, Cassio, Terrentio, Petra, Narci, Petramugulana, Corniano, & toto Monte Bardano banna ponebat, & alias Jurisdictionem temporalem, & spirituales exercebat injuste in Causis tam civilibus, quam criminalibus tam spiritualibus, quam temporalibus præter quam in Matrimonii, usuris, & mancipationibus datione Tutorum, & Curatorum, interpositione decreti super alienationibus rerum minorum, publicatione testium ad æternam rei memoriam, & Tabellionibus faciendis, in quarum possessione, vel quasi Episcopum, & Episcopatum ipsum esse dicebat, & fore tuendum. Ad hæc proponens Episcopum, & Episcopatum spoliatum esse prædictis exceptis superius exceptatis, & asserens, quod cum ex concessione Regum, & Principum, necnon consuetudine Potestas, sive Defensor, vel Rectores Parmen., qui pro tempore fuerint Investituram Regimini Civitatis recipere ab Episcopo debeant, Episcopus, & Episcopatus eo jure erant spoliati ab ipsis super hoc, & aliis prædictis subtractis eidem possessorum intentavit subtractorum restitutione petita. Et adjiciens cuncta præmissa tam in temporalibus ratione consuetudinis, & concessionum Imperatorum & Regum, quam in spiritualibus jure Dignitatis Episcopalis ad ipsum Episcopum pertinere in petitorio, nihilominus egit, & omne jus suum in omnibus supradictis in iudicium deducendo, petiit omnem, & plenam Jurisdictionem in Civitate, ac toto Episcopatu Parmen. tam in Clericis, quam in Laicis præter quam, ut diximus in superius exceptatis, quorum possessione gaudebat. Postulavit præterea statuta de Clericis Civitatis, & Diocesis Parmen. conveniendis sub Communi Parmen. banniendis, & puniendis, necnon Decimis, & Quartis hominum non solum Diocesis, sed etiam Civitatis ejusdem contra libertatem Ecclesiasticam, & alia in præjudicium temporalis Jurisdictionis Episcopi, attentata penitus irritari, & imponi supradicto Communi silentium, ne ad hæc, vel similia manum præsumptionis extendant. Lite itaque super præmissis coram præmemorato Bononien. Episcopo contestata præstito juramen-

Controversia Status.

Rationes ab Episcopo Parmen. propositæ.

Protectionem eis Apostolicæ Sedis pollicetur.

Eamque ut convertendis promittant docent.

Dat. die 8. Maji 1220. Pontific. An. IV.

Bona, juraque Episcopi restituta.

Clausula.

Dat. die 3. Junii 1220. Pont. An. IV.

Ibidem.

Proemium.

Comitatus Comitisse Mathildis ad Romanam Ecclesiam pertinet.

Ejus recuperatio studet Honorio.

mento calumnie confessionibus factis, testibus ab utraque parte productis, & attestacionibus publicatis ad Apostolicam Decisionis examen causa fuit sufficienter instructa, remissa. Nos igitur Episcopi privilegii, & universis actis negotii diligenter inspectis absentia Procuratoris Parmen. Communis, qui contumaciter cum sententia fuerat promulganda, recessit, dicti suppleta presentia, de Fratrum nostrorum consilio ad possessionem jurisdictionis in Terris prenominate, & earum pertinentiis preter Collectas, Hostes, & Cavalcatas, laboreria, & publicas factiones, quibus pars tua se spoliata non docuit, ad possessionem etiam Potestatis, seu Defensoris, sive Rectorum Parmen. Civitatis, & nomine Parmen. Ecclesie sententialiter restitimus. Decernentes te nomine dicte Ecclesie in predictorum legitimum actu possessione, vel quasi possessione tuendum, quoad petitorium autem tam predicta, Collectas videlicet, Hostes, & Cavalcatas, laboreria, & publicas factiones in prefatis terris, & earum pertinentiis, quam alia omnia a tua parte petita tibi nomine ejusdem Ecclesie adjudicavimus, Statuta predicta & alia in prejudicium Ecclesiarum, & Clericorum Parmen. Episcopatus ab eodem Communi presumpta in irritum revocantes firmiter inhibendo ne hujusmodi de cetero attentare presumant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre diffinitionis, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Viterbii quarto nonas Junii Pontificatus nostri anno quarto.

XLVII.

Descriptio Recuperationis Terrarum, & aliorum Locorum a Comitissa Mathilde Romana Ecclesie concessorum.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Universis presentes litteras inspecturis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

NE rerum gestarum memoria cum tempore labente labatur, & in oblivionem veritas veniens vagetur incerta, si ei fuerit fides adempta, inventum est authenticarum remedium scripturarum, quae factorum perpetuantes memoriam indubitam fidem faciant veritati, quae sua luce clarescens non patitur justitiam falsis calumniis obumbrari. Unde ad universorum volumus notitiam pervenire, quod cum magna pars Comitatus Comitisse Mathildis, qui totaliter ad Romanam Ecclesiam pertinet pleno jure, a multis, & variis personis detineretur indebite occupata, & tam Civis Spoletani, quam fere totus Ducatus Spoletanus nobis nullatenus responderent, nos in illo spe nostra totaliter posita, qui adest in veritate invocantibus nomen ejus, quamquam infinitis, & arduis effemus negotiis inevitabiliter occupati ad recuperanda jura Ecclesie sollicitate intendentes, Venerabili Fratri nostro . . . Hostien. Episcopo tunc legationis fungenti officio in partibus Lombardie direximus scripta nostra, ut duo Castra, videlicet Medicinam, & Argillatam, quae Bononienses tunc temporis detinebant, ad Demanium Sedis Apostolicae revocaret, quod juxta mandatum nostrum illa recipiens dilecto filio Henrico de Paragrano Subdiacono nostro, quamdiu nobis placeret, commisit fiducialiter gubernanda, & Homines Castrorum ipsorum eidem nomine nostro fidelitatis juramenta praestantes ei de rationibus nostris responderunt integre, ac respondent. Deinde cum inter Spoletanos Narnienses Cocojonenses, & Adjutores eorum ex parte una, & Interamenses, Tuderinos, Fulginates, & Adjutores eorum ex altera gravi guerra suborta, ita quod praeter stragem virorum, & multimoda rerum damna, & quod est gravius Animarum pericula, quae utraque pars incurreret, multi detinerentur hinc inde captivi, nos eis paterno compatiens affectu, licet quidam ex illis viderentur filialem obedientiam abjecisse, dilectum filium Pandulfum Subdiaconum, & Notarium nostrum illuc curavimus destinare, ut omnes ad pacis foedera inienda tam spirituali, quam temporali distributione compellens captivos utrinque faceret liberari, qui mandatum nostrum diligenter adimplens studuit in manu forti corrumpere inquietos, & pusillanimes consolari, & quorumdam rebellium pertinacia congrue castigata, & captivis redditus libertati, Potestatibus Civitatum, & Castrorum fere omnium de Ducatu, quos apud Bevaniam ad suam praesentiam evocarat, sub debito fidelitatis, & poena mille librarum injunxit, ut in Octavis Apostolorum Petri, & Pauli quolibet Potestas cum tribus, vel quatuor de Communitate sua vi cem omnium habentibus se apud Urbem Veterem nostro conspectui praesentaret, quibus in praefixo termino in nostra praesentia constitutis post tractatum diutinum tam super pace inter ipsos plenius reformanda, quam super Ducatu ad manus Ecclesie retinendo, quod & cum praedicto Subdiacono tractaverant diligenter, tandem Perusini, Assisnates, Fulginates, Nucerni, & Interamenses juxta mandatum nostrum Munitiones, Castra, & Regalia, sicut ea umquam habuit aliquo tempore clare memorie Dux Conradus in nostris manibus libere resignarunt, & licet Spoletani super iis, quae de Ducatu Demanio detinebant, exhibuerint se difficiles, asserentes quod si praedictus Dux ea possedit, aliquando Possessor fuerat violentus, tandem tamen super iis nostris paruerunt beneplacitis, & mandatis, & sic toto Ducatu ad manus Sedis Apostolicae revocato tam Ducatu, quam Assisii, & Nucera Comitibus dilectum filium nostrum Raynerium Sanctae Mariae in Cosmedin Diaconum Cardinalem praefecimus in Rectorem, qui omnia, quae in iis ad Romanam Ecclesiam pertinent obtinens pacifice, ac quiete, cuncta pro voluntate sua disposuit, & juramentis fidelitatis ab Hominebus Ducatus, & Comitatum sine difficultate receptis. Ad haec cum quidam Theutonicus Mareciallus Castrum Praxen detinisset diutius occupatum, Nos missis illuc Nunciis nostris, amoto exinde Mareciallo praedicto recuperavimus Castrum ipsum universis habitatoribus ejus dilecto filio S. . .

tes, Venerabili Fratri nostro . . . Hostien. Episcopo tunc legationis fungenti officio in partibus Lombardie direximus scripta nostra, ut duo Castra, videlicet Medicinam, & Argillatam, quae Bononienses tunc temporis detinebant, ad Demanium Sedis Apostolicae revocaret, quod juxta mandatum nostrum illa recipiens dilecto filio Henrico de Paragrano Subdiacono nostro, quamdiu nobis placeret, commisit fiducialiter gubernanda, & Homines Castrorum ipsorum eidem nomine nostro fidelitatis juramenta praestantes ei de rationibus nostris responderunt integre, ac respondent. Deinde cum inter Spoletanos Narnienses Cocojonenses, & Adjutores eorum ex parte una, & Interamenses, Tuderinos, Fulginates, & Adjutores eorum ex altera gravi guerra suborta, ita quod praeter stragem virorum, & multimoda rerum damna, & quod est gravius Animarum pericula, quae utraque pars incurreret, multi detinerentur hinc inde captivi, nos eis paterno compatiens affectu, licet quidam ex illis viderentur filialem obedientiam abjecisse, dilectum filium Pandulfum Subdiaconum, & Notarium nostrum illuc curavimus destinare, ut omnes ad pacis foedera inienda tam spirituali, quam temporali distributione compellens captivos utrinque faceret liberari, qui mandatum nostrum diligenter adimplens studuit in manu forti corrumpere inquietos, & pusillanimes consolari, & quorumdam rebellium pertinacia congrue castigata, & captivis redditus libertati, Potestatibus Civitatum, & Castrorum fere omnium de Ducatu, quos apud Bevaniam ad suam praesentiam evocarat, sub debito fidelitatis, & poena mille librarum injunxit, ut in Octavis Apostolorum Petri, & Pauli quolibet Potestas cum tribus, vel quatuor de Communitate sua vi cem omnium habentibus se apud Urbem Veterem nostro conspectui praesentaret, quibus in praefixo termino in nostra praesentia constitutis post tractatum diutinum tam super pace inter ipsos plenius reformanda, quam super Ducatu ad manus Ecclesie retinendo, quod & cum praedicto Subdiacono tractaverant diligenter, tandem Perusini, Assisnates, Fulginates, Nucerni, & Interamenses juxta mandatum nostrum Munitiones, Castra, & Regalia, sicut ea umquam habuit aliquo tempore clare memorie Dux Conradus in nostris manibus libere resignarunt, & licet Spoletani super iis, quae de Ducatu Demanio detinebant, exhibuerint se difficiles, asserentes quod si praedictus Dux ea possedit, aliquando Possessor fuerat violentus, tandem tamen super iis nostris paruerunt beneplacitis, & mandatis, & sic toto Ducatu ad manus Sedis Apostolicae revocato tam Ducatu, quam Assisii, & Nucera Comitibus dilectum filium nostrum Raynerium Sanctae Mariae in Cosmedin Diaconum Cardinalem praefecimus in Rectorem, qui omnia, quae in iis ad Romanam Ecclesiam pertinent obtinens pacifice, ac quiete, cuncta pro voluntate sua disposuit, & juramentis fidelitatis ab Hominebus Ducatus, & Comitatum sine difficultate receptis. Ad haec cum quidam Theutonicus Mareciallus Castrum Praxen detinisset diutius occupatum, Nos missis illuc Nunciis nostris, amoto exinde Mareciallo praedicto recuperavimus Castrum ipsum universis habitatoribus ejus dilecto filio S. . .

Fridericus Imperator Comitatum Romanam Ecclesie restituit.

Castrum Gonzaga quomodo recuperatum.

S. . . . Camerario nostro ad hoc a nostro latere destinato, & ab eis honorifice, & devote recepto nomine nostro fidelitatis exhibentibus juramenta. Unde Nos tam idem Castrum, quam Radicofanum, & Aquapendentem dilecto filio Muscae Potestati Viterbieni. fideli nostro commisimus, quamdiu nobis placuerit gubernanda. Praeterea cum charissimus in Christo filius noster F. . . Romanorum Imperator tunc Rex veniens suscepturus de manibus nostris Imperii Diadema, Venerabilem fratrem nostrum Metensem Episcopum Imperialis Aulae Cancellarium in Italiam praemisisset, missimus ad eum dilectum filium Raynaldum Muraldi Subdiaconum, & Cappellanum nostrum. ut ei vice nostra Comitatum Comitisse Mathildis libere resignaret, sicut a Rege ipso fuerat sibi iustum. Et licet Cancellarius ipse petitionem ejusdem Subdiaconi usque ad adventum Regis circa partes Bononiae distulisset; tandem tamen idem Rex tam de Castrum Gonzaga, quam de aliis Castris, scilicet Peperano, Bondeno veteri, & Bondeno novo, nec non de toto Comitatu, & Podere, ac Terris Comitisse praedictae Magistrum Alatrinum Subdiaconum, & Cappellanum nostrum, qui erat cum eo, & eundem Raynaldum Ecclesie Romanae nomine investivit, & eos constituit possessores; mandans ipsos per Venerabilem fratrem nostrum Episcopum Taurinensem dilectum Vicarium suum in corporalem possessionem induci, & praecipiens tam omnibus Militibus, & Habitatoribus Castrorum ipsorum, quam aliis Vassallis de ipso Comitatu, seu Terris, & Poderis, ut omnes ab omni juramento, quo ipsi tenebantur ratione terrarum ipsarum, penitus absoluti eidem Cappellanis, vel eorum alteri, seu cuilibet alii ab Ecclesia Romana missi fidelitatis juramenta praestarent, & abjurarent alia iis contraria juramenta: quod si non facerent, scirent se ex tunc omnibus bonis Comitatus, sive Poderis, seu terrarum ab ipsis possessis Regia sententia, perpetuo esse privatos. Praeterea injunxit firmiter, & mandavit Potestatibus, Consulibus, & Rectoribus Civitatum sub poena mille Marcarum, ut omnes possessiones Comitatus praedicti detentas ab ipsis sine difficultate, ac mora qualibet restituerent, & abolverent omnes de Comitatu, & Terris praedictis ab omni juramento, districtu, & obligationibus, quibus ratione alicujus Jurisdictionis, quam in eis hactenus exercuerant, tenerentur eidem, & removerent Consules, & Rectores Bajulos, & si quos Officiales ipsi praefecerant, & extraherent quoscumque posuerant de terris eidem, & de cetero memoratis Cappellanis, vel eorum alteri, seu cuilibet alii a Sede Apostolica destinato ad retinendam possessionem, quam habent, & recuperandam, quam non habent, praestarent consilium, auxilium, & favorem. Et sic factum est, quod multi Barones, Milites, & alii terrarum ipsarum eidem Cappellanis nomine nostro fidelitatis juramenta praestantes recognoverunt, se omnia, quae de Comitatu praedicto tenebant, per Romanam Ecclesiam possidere. Verum quia Nobiles Viri filii Comitum Alberti, & Neresii, qui Castrum Gonzaga cum pertinentiis suis detinebant invasum, praedictus Cancellarius eis sub poena mille Marcarum injunxit, ut Castrum ipsum sine difficultate qualibet resignarent, quia id efficere renue-

tunt, nec voluerunt in Regis praesentia comparere; idem Rex de consilio suorum Principum banuum ipsius Cancellarii confirmavit, & Personas eorum sub perpetuo Imperii banno ponens bona ipsorum, ubicumque inventa forent, confiscari praecipit, nisi usque ad diem Dominicum proximo tunc venturum resignarent in manibus Cappellanorum ipsorum, vel eorum alterius Castrum ipsum. Praecipit quoque Cremonensibus, Parmensibus, Reginis, Mutinensibus, Bononiensibus, & generaliter universis fidelibus suis, ut praedictis Nobilibus adjutoribus, & fautoribus, vel aliis detentoribus Castrum praedicti facerent vivam guerram. Inhibuit etiam Mantuanis, Veronensibus, Ferrariensibus, Brixianis, & aliis fidelibus suis sub obtentu fidelitatis, & certa poena, ne ipsis impenderent consilium, auxilium, vel favorem, sicut in litteris Regio Sigillo munitis perpeximus plenius contineri. Et quia Castrum Bondenum vetus dirutum erat, nuper reedificatum est, & ab Ecclesia Romana fidelibus pacifice habitatur, dilectus quoque filius Albertus Comes Praten. fidelitatis Nobis praestito juramento, Castra recepit a Nobis in feudum, unum Astorem, & duos Braccos pro eisdem Castris Ecclesie Romanae annis singulis redditurus, quos jam nobis pro uno anno persolvit. Praeterea licet Marchiam Anconitanam ad manus suas Ecclesia Romana pro majori parte teneret; nihilominus tamen praedictus Imperator eam nobis omnino quietantia, & refectionem faciens, prout in ipsius litteris plenius continetur; praecipit omnibus de Marchia, ut nobis tanquam Domino suo de cetero plenarie responderent. Cumque nos postmodum dilecto filio nobili Viro Marchioni Esten. eam in feudum duxerimus concedendam praesente Imperatore investientes eundem de ipsa Marchia per vexillum nos praenominatum Pandulfum Subdiaconum, & Notarium nostrum, & Imperator Venerabilem fratrem nostrum Patriarcham Aquilejensem illuc curavimus destinare, ut in possessionem Marchiae eum inducentes ei facerent de omnibus rationibus suis integre responderi, Civitate tamen Anconitana, quamdiu Nobis placuerit in nostris manibus reservata, & universo Patrimonio Beati Petri a Ponte Ceperani, usque Radicofanum possesso, & disposto pacifice, ac quiete pro nostra beneplacito voluntatis.

Datum apud Urbem veterem quinto Idus Julii Pontificatus Nostri Anno Quarto.

XLVIII.

Confirmatio Legum pro Immunitate, Libertate, & Jurisdictione Ecclesiastica editarum, a Friderico II. Romanorum Imperatore.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei.

Has Leges a Friderico Romanorum Imperatore filio nostro charissimo pro utilitate omnium Christianorum editas, laudamus, & approbamus tamquam in aeternum validas.

Et si quis ausu temerario, inimico humani

Castrum Bondenum.

Marchia Anconitana.

Dat. die 11. Julii 1220. Pont. An. IV.

Leges a Friderico laudat validas.

ni generis suadente, quocumque modo has infringere tentaverit, indignationem Dei Omnipotentis, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum se noverit incursum &c.

Sequitur tenor dictarum Legum Frederici II.

Fredericus Dei gratia Romanorum Imperator & semper Augustus, Marchionibus, Comitibus, cunctisque populis, quos clementie nostrae regit Imperium, salutem & gratiam.

In die, qua de manu Sacratissimi Patris nostri Summi Pontificis recepimus Imperii Diadema; curavimus ad Dei & Ecclesiae suae honorem, & edere quasdam leges, quas in praesenti pagina iustissimus annotari, per totum nostrum Imperium publicandas, per Imperialia vobis scripta praecipiendo mandamus, quatenus eas quicquae litteras, in suo districtu irrefragabiliter, & inconcusse servet, & sunt haec leges.

Ad decus & honorem Imperii, & laudem Romani Principis, nihil omnino magis videtur accedere, quam ut expurgatis quibusdam erroribus, & iniquis quorundam statutis penitus destitutis, de cetero Ecclesia Dei plena quiete vigeat, & secura gaudeat libertate. Sane adeo infidelium quorundam, & iniquorum iniquitas abundavit, ut non dubitent contra Apostolicam Disciplinam, & Sacros Canones Statuta sua confingere contra Ecclesiasticas Personas, & Ecclesiae libertatem. Cum ergo, dispositione divina favente nihil velit Ecclesia, quae nihil debet praeter bonum appetere, quod nobis eodem concursu, & eadem non placeat voluntate: Nos Fredericus Romanorum Imperator, & semper Augustus, hac editali lege irritamus, & irrita nunciamus omnia statuta, & consuetudines, quae Civitates, vel Loca, Potestates, Consules, vel quicumque aliae Personae, contra libertatem Ecclesiae, vel Ecclesiasticas Personas edere, vel servare, adversus Canonicas, vel Imperiales Sanctiones praesumpserint. Et ea de capitularibus suis mandamus infra duos menses post huius publicationem editi, penitus aboleri. Et si de cetero similia attentaverint; ipso iure decernimus esse nulla, & eos sua jurisdictione privatos, superiori protinus applicanda. Necnon locum ubi deinceps talia praesumpta fuerint, banno mille marcarum praecipimus subjacere. Potestates vero, Consules, Rectores, Statutarii, & Scriptores dictorum Statutorum, necnon & Consilarii Jo- corum ipsorum, qui secundum statuta vel consuetudines memoratas judicaverint, sunt ex tunc ipso iure infames. Quorum sententias, & actus alios illegitimos praecipimus aliquatenus non tenere. Quod si per annum huius nostrae Constitutionis inventi fuerint contemptores, bona eorum per totum nostrum Imperium, mandamus impune ab omnibus occupari. Salvis nihilominus aliis poenis contra tales in generali Concilio promulgatis.

Item nulla potestas, vel persona, publica vel privata, collectas sive exactiones, angarias vel parangarias, Ecclesiis, vel aliis piis locis, aut Ecclesiasticis Personis imponere, aut invadere bona Ecclesiastica praesumat. Quod si fecerint, & requisiti ab Ecclesia, vel ab Imperio, emendare contempserint; triplum refundant, & nihilominus banno Imperiali subjaceant, quod absque satisfactione debita nullatenus remittatur. Item quaecumque Communitas, vel Persona per an-

num in excommunicatione facta propter libertatem Ecclesiae perferit; ipso iure Imperiali banno subjaceat, a quo nullatenus extrahatur, nisi prius ab Ecclesia absolutus fuerit.

Item statuimus, ut nullus Ecclesiasticam Personam in criminali quaestione vel civili, trahere ad iudicium saeculare praesumat, contra constitutiones Imperiales, & canonicas Sanctiones. Quod si fecerit actor a jure suo cadat, & iudicium non teneat, & Judex sit ex tunc iudicandi potestate privatus. Statuimus etiam ut si quis Clericis, vel Personis Ecclesiasticis iustitiam denegare praesumpserit, tertio requisitus, suam jurisdictionem amittat.

Catharos, Patrenos, Leonistas, Speronistas, Anadistas, Circumcisos, & omnes haereticos utriusque sexus quocumque nomine censeantur, perpetua damnamus infamia, diffidamus atque bannimus. Praecipientes ut bona talium confiscentur, nec ad eos ulterius revertantur; ita quod filii eorum ad successiones pervenire non possint, cum longe gravius sit aeternam, quam temporalem offendere Majestatem. Qui autem inventi fuerint sola suspitione notabiles (nisi ad mandatum Ecclesiae juxta considerationem suspitionis, ac qualitatem personae propriae innocentiam congrua purgatione monstraverint) tanquam infames & banniti ab omnibus habeantur. Ita quod si sic per annum manserint, ex tunc eos sicut haereticos condemnamus.

Statuimus etiam hoc edito in perpetuum valituro, ut Potestates, Consules, seu Rectores, quibuscumque fungantur officiis, pro defensione fidei praestent publice juramentum, quod de Terris suae jurisdictioni subiectis, universos haereticos ab Ecclesia denotatos, bona fide pro viribus exterminare studebunt. Ita quodammodo quancumque fuerit quis in potestate, sive perpetua vel temporalem assumptus, hoc teneatur Capitulum juramento firmare. Alioquin nec pro Potestatibus, nec pro Consulibus habeantur, & eorum sententias irritas ex tunc decernimus & inanes.

Si vero Dominus temporalis, requisitus, & admonitus ab Ecclesia, terram suam purgare neglexerit ab haeretica pravitate, post annum, a tempore admonitionis elapsam; Terram illius ipsi exponimus Catholicis occupandam, qui eam exterminatis haereticis, absque ulla contradictione possideant, & in fidei pietate conservent. Salvo jure domini principalis, dummodo super hoc nullum praestet obstaculum, nec aliquod aliud impedimentum apponat. Eadem nihilominus lege servata, contra eos, qui non habent dominos principales.

Credentes praeterea receptatores, defensores, & fautores haereticorum bannimus, firmiter statuentes, ut si postquam quilibet talium fuerit ab Ecclesia excommunicatione notatus, satisfacere contempserit infra annum; ex tunc ipso iure sit factus infamis, nec ad publica officia seu consilia, vel ad eligendum aliquos ad huiusmodi, neque ad testimonium, admittatur. Sit etiam intestabilis, ut nec testandi liberam habeat facultatem, nec ad hereditatis successione accedat. Nullus praeterea ei super quocumque negotio, is id ipse aliis responderi cogatur. Quod si forte Judex extiterit, ejus senten-

Ac deductio- nis ad saecula- re Tribunal.

Damnatio haereticorum, ac poenae eiusdem infligendae.

Juramentum super hoc praestandum a Rectores Ci- vitatum &c.

Poenae contra Dominos tempo- rales si haereticos non expulserint.

Et contra eorum receptatores, fautores &c.

Promulgatio Legum.

Damnatio Statutorum contra Ecclesiasticos, eorumque libertatem editorum, vel edendorum.

Impositionis Collectarum &c. super eosdem.

Maufragantium bona- suis Dominis restituenda.

De peregrinis, & advensis.

Securitas Agricultor.

Ex Reges, Vatis.

Dacia Regnum iuris S. R. E.

tentia nullam habeat firmitatem, nec cauae aliqua ad ejus audientiam perferantur. Si fuerit Advocatus, ejus patrocinium nullatenus admittatur. Si Tabellio, instrumenta per eum confecta, nullius penitus sint momenti. Navigia quocumque locorum pervenerint, si quo casu contingenti rupta fuerint, vel aliter ad terram venerint, tam navigia, quam navigantium bona illis integre referentur, ad quos spectabant antequam navigium illud periculum incurrisset. Sublata omnium locorum penitus consuetudine, quae huic adversatur sanctioni; nisi talia sint navigia, quae pyratum exercere pravitatem, aut sint nobis, vel Christiani nomini inimica.

Transgressores vero huius nostrae Constitutionis bonorum suorum publicatione multentur. Et si res exegerit, eorum audacia juxta mandatum nostrum modis aliis compescatur.

Omnes peregrini, & advensae, libere hospitentur ubi velint, & hospitati, si testari voluerint de rebus suis, ordinandi liberam habeant facultatem, quorum ordinatio inconcussa servetur. Si qui vero intestati decesserint, ad hospitem nihil perveniat sed bona ipsorum per manus Episcopi loci tradantur hereditibus (si fieri potest) vel in pias causas erogentur. Hospes vero si aliquid de bonis talium, contra hanc Constitutionem nostram habuerit, triplum Episcopo restituat, cui visum fuerit assignandum, non obstante statuto aliquo, seu consuetudine, seu privilegio, quae hactenus contrarium inducebant. Si qui autem contra praesumpserint, eis de rebus suis testandi interdicitur facultatem; ut in eo puniantur, in quo deliquerint, alias prout culpe qualitas exegerit, puniendi.

Agricultores, & circa rusticationem occupati, dum Villis insident, dum Agros colunt, securi sint quocumque parte Terrarum sitant nullus inveniatur tam auidax, qui Personas, vel boves, agrorum instrumenta, aut si quid aliud sit, quod operam rusticalem pertinet, invadere, capere, aut violenter auferre praesumat. Si quis autem huiusmodi statutum ausu temerario violare praesumpserit, in quadruplum ablata restituat, infamiam ipso iure incurrat Imperiali animadversione nihilominus puniendus.

II.

Comminatio poenarum contra Dacia Regnum invadentes, perturbantes, ejusque jura temere usurpantes.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Charissimis in Christo filiis Illustribus Regibus, & dilectis filiis Principibus, & universis Dei Fidelibus Regno Daciae circumpositis Catholicam servantibus unitatem salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quanto specialius Regnum Daciae ad Ecclesiae Romanae noscitur jurisdictionem spectare, tanto ad conservationem ejus propensiori studio debemus intendere. Quia non immerito multa reprehensione digni extiterimus videremur, si quod est juris Ecclesiae Romanae patere immineat, vel turbari. Inde Bull. Rom. Tom. III.

est quod ad exemplar felicitis memoriae Alexandri, & Innocentii Praedecessorum nostrorum, Romanorum Pontificum vobis omnibus sub interminatione Anathematis arctius inhihemus, ne quis praescriptum Regnum invadere, vel turbare praesumat, aut jura charissimi filii nostri Illustris Danorum Regis, vel Haeredum suorum minuire audeat, vel sibi quomodolibet usurpare. Si qui autem huius nostrae prohibitionis Transgressores extiterint indignationem nostram, & Ecclesiae Romanae se noverint incursum, & Anathematis vinculo feriendos.

Datum Laterani sextodecimo Kalendas Decembris Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Anathematis poenae ejusdem percuti- batores.

Dat. die 16. Novem. 1220. Pont. An. IV.

L.

Infesdatio quorundam Locorum de Terra Comitissa Mathildis favore Comitissae de Mangono sub annuo Censu unius Alturis, & duorum Braccorum, salvo tamen Ecclesiarum jure.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilecto filio Nobili Viro Alberto Comiti de Mangono salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ibid.

AD communem notitiam volumus pervenire, quod fidelitatis a te juramento recepto pro Terra Valle, Rocca Gonsenti, Monticelli, Bargi, Ebrigaza, Piderla, Casti, Rocca de Vico, Castirola, Limango, Greta, Moco- no, Palliano, Monticello, Fossato Torri, Bacti, & Savignano cum omnibus earum pertinentiis, quae fuerint de terra clarae memoriae Comitissae Mathildis, & quae Pater tuus noscitur tenuisse, te de fratrum nostrorum consilio, & consensu investivimus de eisdem Nobis de Imperiali voluntate libere restituitis ea in feudum tibi, tuisque legitimis haeredibus concedendo Ecclesiarum omnium jure salvo; singulis autem annis Nobis, & Successoribus nostris dabis unum Altorem, & duos Braccos in feudi recognitionem praedisti, & cum fueris requisitus semel in anno venies cum quatuor Militibus in servitio, seu exercitu Ecclesiae per octo dies in tuis moraturus expensis veniendi, ac redeundi tempore minime computato. In huius autem rei memoriam praesentes litteras tibi concessimus Bullae nostrae munimine roboratas.

Datum Laterani nonis Decembris Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Loca Comitissae infesdata, pro quibus prestavit juramentum.

Census.

Dat. die 5. Decem. 1220. Pont. An. V.

L I.

Alia similis Infeudatio Azoni de Fregnano sub annuo Canone unius Asturis, & duorum Braccorum, Ecclesiarum jure in omnibus semper salvo.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilecto filio Nobili Viro Azoni de Fregnano salutem, & Apostolicam Benedictionem.

AD communem notitiam volumus pervenire quod Nos fidelitatis a te juramento recepto pro Castro Rosen. cum Plebanatu, & Curte, Labanto, Castello novo, Fufiano, Arimannis, Rodiano, Calvezano, Curte de Pratis, Sancto Petro, Montese, Montalto, & Monte Torture cum omnibus earum pertinentiis, quæ fuerunt de Terra clara memorie Comitisse Mathildis, & quæ Pater tuus noscitur tenuisse te de fratribus nostrorum consilio, & consensu investimus de eisdem Nobis de Imperiali voluntate libere restituti ea in feudum tibi tuisque legitimis hæredibus concedendo Ecclesiarum omnium jure salvo: singulis autem annis Nobis, & Successoribus nostris dabis unum Asturum, & duos Braccos in feudi recognitionem prædicti, & cum fueris requisitus semel in anno venies cum quatuor Militibus in servitio, seu exercitu Ecclesie per octo dies in tuis moraturus expensis veniendi, ac redeundi temporis minime computato. In hujus autem rei memoriam præsentis literas tibi concessimus Bulla nostra munimine roboratas.

Datum Laterani nonis Decembris Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Dat. die, an- noq; eodem.

L II.

Confirmatio Privilegiorum, & Immunitatum a Bohemia Rege Ecclesiis, & Ecclesiasticis Regni sui concessarum, ac restitutarum.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbatibus, Præpositis, Decanis, & universis Clericis per Bohemiam constitutis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Bohemiæ Rex libertates Ecclesie sui Regni restituit.

Questione super Jurisdictione, Decimis, & aliis diversis articulis inter Venerabilem fratrem nostrum Pragensem Episcopum, & dilectum filium Magistrum Joannem Procuratorem Illustris Regis, & Baronum Bohemie coram nobis diutius agitata. Idem Procurator ipsorum Regis, & Baronum nomine recognovit, & dimisit eidem Episcopo, & Ecclesie sue omnem libertatem, & omnem Jurisdictionem, quæ sunt Ecclesie Bohemie sive de jure sive per privilegia, sive per approbatam consuetudinem acquisite, & specialiter illas, quas iste Rex per privilegia sua Ecclesie jam dictæ concessit, promittens quod de Jurisdictione rusticorum ad Ecclesias sue Diocesis pertinentium, coram dilecto filio nostro Gregorio S. Theodo-

ri Diacono Cardinali Apostolicæ Sedis Legato, vel alio, cui hoc committendum duxerimus, exhibebit Justitiæ complementum. Dimisit etiam, & recognovit memorato Episcopo, & Ecclesie Bohemie omnia spiritualia, institutiones, salvo Patronis Iurepatronatus, & destinationes, correctiones, & judicia Clericorum, & omnia alia spiritualia, inter quæ Visitationem intelligimus, & volumus comprehendere, eo salvo quod de Boleslavien. Melvicen., & Littomiricen. Præpositis exhibebitur Justitiæ plenitudo coram Legato ipso, vel alio cui fuerit ab Apostolica Sede commissum. De decimis vero promittit Regis nomine, ac Baronum; quod plene, ac integre solvent eas præfato Episcopo, & Ecclesie sue, ac aliis Ecclesiis, & Personis Ecclesiasticis, sicut de jure debentur, Justitiæ de Populi Decimis tam præteritis, quam futuris coram eodem Legato, vel alio, cui hæc commiserimus faciendâ. Omnia quoque Privilegia tam Romanorum Pontificum, quam Imperatorum & Regum Bohemie, ac Ducum, vel aliorum Ecclesiis concessa Bohemicis, si extant, restituentur eis, quorum fuisse noscuntur cum possessionibus, quæ ad Pragensem, & alias Ecclesias, & Personas Ecclesiasticas pertinere, & esse ablata noscuntur. Quod si Privilegia ipsius Regis, vel Prædecessorum suorum non extant, vel sunt forte deperdita, Rex ante relaxationem sententiarum excommunicationum, & interdicti, quæ sunt in ipsum, & Barones, ac Regnum ejus prolata, eadem restaurabit secundum tenorem, quem dictus Episcopus suo expresserit juramento. Si vero ea, quæ non sunt sua, vel Prædecessorum suorum sunt deperdita, vel destructa, dabit operam bona fide, ut eadem restaurentur. Proius autem in perpetuum observandis ante relaxationem sententiarum ipsarum præstabitur ex parte Regis, & Baronum sufficienti cautio, secundum mandatum nostrum, quod Legato fecimus sæpèdicto, qua præstita dictæ Sententiæ relaxentur. Nos autem habentes rata prædicta, nequid eis desit ad robur plenarie firmitatis, de consilio fratrum nostrorum, auctoritatem nostram adjecimus, decernentes ea in perpetuum valitura.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani tertio Idus Januarii Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Ac firmat Privilegia.

Hec omnia validè Honorius.

Clausula.

Dat. die 11. Januarii. Pont. An. V.

Quod

I V.

Quod nemo ex Civitate Beneventana Domo alterius occupare præsumat, sub poena confiscationis bonorum; neque ibi Collectæ imponantur nisi de Rectoris, & totius Populi consensu.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Judicibus, Consulibus, & Populo Beneventan. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

AD tranquillitatem vestram tanto diligentius intendentes, quanto Civitas vestra inter ceteras, quæ juris Beati Petri existunt, noscitur præminere; presentium auctoritate statuimus, ut si quis de Civitate ipsa Domo, vel Turres alterius de cetero per violentiam exeperit, nisi eas ad mandatum nostrum, vel Rectoris, qui pro tempore in ipsa fuerit Civitate, infra tres dies libere resignaverit, ex tunc universa bona ipsius nostris Regalibus applicentur, ita quod de illis satisfactio ei, qui fuerit passus injuriam, Apostolica Sedes de residuo sicut de ceteris Regalibus libere pro sua voluntate disponat: si Clericus vero fuerit officio, & beneficio sit privatus. Ad hæc districtius inhibemus, ne quis Civitatem ipsam præsumat aggravare Collectis, nisi cum Rector, Judices, Consules, & Octonarii totius Populi accedente consensu id pro Communibus ipsius terre negotiis viderint expedire.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani secundo Idus Maji Pontificatus Nostri Anno Quinto.

L V.

Confirmatio Infeudationis Terræ Partuselli sub annua præstatione duarum Marcharum Argenti favore Comitum Bertoldi.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilecto filio Comiti Bertoldo salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Cum terram, quæ dicitur Partuselli a Romana Ecclesia recognoscens, dilecto filio Magistro Bartholomeo Subdiacono, & Cappellano Nostro Apostolicæ Sedis Legato nomine nostro fidelitatis præsteris juramentum, obligans te, ac tuos hæredes quod Nobis, & Successoribus nostris duas Marchas argenti singulis annis pro terra ipsa persolveres; Nos tuis precibus inclinati Terram ipsam sicut eam juste possides, & quiete auctoritate tibi Apostolicam confirmamus, & presentis scripti patrocinio communitimus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere, vel ei

Quod Ecclesia Sancti Joannis in Laterano de Urbe, centenaria gaudeat præscriptione, sicut Ecclesia Romana.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis, Priori, & Conventui Lateranensi, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Sedis Apostolicæ circumspectio, quæ circa omnes Ecclesias sue providentiæ confuevit adhibere cautelam, illarum indemnitate propensiori debet studia præcavere, quæ ipsi tamquam membra capiti coherentes, specialis sibi necessitudinis vinculo sunt strictæ.

Inde est, quod cum Lateranensis Ecclesia speciale membrum, & Romani Pontificis propria Sedes existat; statuimus, & sancimus, ut sicuti contra Romanam Ecclesiam, non, nisi centenaria, currit præscriptio, secundum Constitutiones Canonicas, & legitimas sanctiones, ita quoque ipsi Ecclesie minoris temporis præscriptio non obstat. Nulli ergo omnino &c. Si quis autem &c.

Datum Laterani nono Kalendas Maji, Pontificatus nostri Anno Quinto.

Dat. die 27. Febr. 1221. Pont. An. V.

Exordium.

Privilegium centenarie præscriptio.

L IV.

Quod Judæi diversitate habitus distinguantur a Christianis, illisque ministerium publicum non committatur.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Burdegalen., & Suffraganeis ejus salutem, & Apostolicam Benedictionem.

AD nostram noveritis audientiam pervenisse, quod Judæi quidam in Provincia Burdegalen degentes signa, per quæ a Christianis diversitate habitus distinguantur, prout statutum est in Concilio Generali, deferre contemnunt. Quare præter alia enormia, quæ inde contingunt, Christiani Judæis Mulieribus, & Judæi Christianis nefarie committuntur. Nobiles quoque ipsius Provincie minime attendentes, quod Christi blasphemiam libenter, cum possunt, opprimunt Christianos, eis, ut a Christianis officiant efficaciter, publica committunt officia exercenda, & ut Servi Domini dominantur, ipsos contra Concilii prædicti Statuta in Castris præficiunt, & in Villis. Cum igitur non solum sit impium, verum etiam abusivum, ut Judæi taliter insolere permittantur, Fraternitati vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus circa hæc prædicti Statuta Concilii facientes inconcussa servari, Judæos, ut a Christianis diversitate habitus se distinguant per subtractionem communionis, & Nobiles ne illis publica officia exequenda committant, vel alias eos Christianis præficiant, modo præmissis per Censuram Ecclesiasticam appellatione remota cogatis.

Datum Laterani Tertio Kalendas Maji Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Dat. die 27. Febr. 1221. Pont. An. V.

Ex Regest. Vatic.

Judæi debent habitu distinguantur a Christianis.

Neque publica officia eis committenda.

Ibidem.

Beneventan. jussu S. Petri.

Decretum, prout in Rubrica.

Clausula.

Dat. die 14. Maji 1221. Pontific. Anno V.

Ibidem.

ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Laterani decimo Kalendas Octobris Pontificatus Nostri Anno Sexto.

Dat. die 22. Septem. 1221. Pont. An. VI.

L VII.

Commissio Inquisitionis super Vita, & Miraculis Hugonis Abbatis Bonae Vallis Ordinis Cisterciensis.

Ibidem.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Vienne. & Episcopo Gratianopolitan. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

QUI sua incommutabili providentia, cuncta disposuit ab aeterno, licet in operibus primae Creationis mirabilem se ostenderit, & mirabiliorem in exhibitione Redemptionis humanae; adhuc tamen misericordias suas miraculare non desinens variis miraculorum insignibus Ecclesiam suam ornat, dum electos ejus, quos in Ecclesia fidei veritate renatos provehit in augmentum virtutum, dat miraculis coruscare, ut sic magis, & magis fides in Christo credentium roboretur Spes proficiat & Charitas accendatur, ut confundantur, & reverentur Ecclesiae inimici, qui vitam ejus insaniam aestimantes eidem detrudere multipliciter moluntur. Sane gaudemus in Domino, & in ejus laudibus gloriamur, quod, sicut dilecti filii Abbas, & Conventus Bonae Vallis Cisterciensis Ordinis suis nobis Nunciis, & litteris, adhibitis quoque multorum Praelatorum testimoniis intimarunt, felicis memoriae Hugo quondam eorum Abbas pie, ac juste in hoc saeculo vivens, multa obtinuit a Domino Miracula fieri manifesta, & nunc anima ejus in Sanctorum splendoribus habitante corpus ipsius multis fulget mirabilibus gloriosum. Quare nobis supplicarunt instanter, ut cum valde deputetur indignum, eum, quem pro sua merito sanctitatis constat a Domino in triumphanti Ecclesia taliter honorari; ab hominibus sine debita veneratione in Ecclesia militanti relinqui, eundem Sanctorum cathalo a scribi faceremus. Nos igitur licet supplicationes hujusmodi libentissime amplectamur; ne tamen in hoc aliquid de contingentibus videamur omittere. Fraternalitatem vestram, de qua plenam in Domino fiduciam obtinemus, rogamus, & monemus attente per Apostolica scripta vobis mandantes, quatenus tam de vita, quam miraculis Sancti praedicti plenissime inquirentes rescribatis nobis super his fideliter veritatem, qua cognita procedamus exinde, prout secundum Deum viderimus procedendum.

Inquisitio de veritate de his.

Dat. die 21. Decem. 1221. Pont. An. VI.

Datum Laterani quarto nonas Decembris Pontificatus nostri anno sexto.

L VIII.

Confirmatio Concordiae inter Cyprum Reginam, & Praelatos ejusdem Regni, quodque Graeci in locis Ritus Latini degentes suos Episcopos habere minime possint, Latinis tamen subesse teneantur Episcopis.

Ibidem.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Charissima in Christo filia A. . . . Illustri Reginae Cyprum salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Amachostanum Episcopum Reginae commendat.

Licet diligentiam, quam adhibuit Venerabilis Frater noster Amachostanus Episcopus in tuis negotiis promovendis, non esset necessarium commendare, quia sicut credimus, expertam habes circumspectionem ipsius commodam & honorem tuum devote, ac fideliter procurantis; ut tamen plenius de sua providentia, & sinceritate praesumas, eum tibi super hoc reddimus commendatum. Quia vero compositione nuper a te cum Regni tui Praelatis inita, nobis per eundem Episcopum praesentata, & ipsius tenore diligenter inspecto perpendimus, quod non solum Ecclesiae debita jura decimarum, quae sunt egentium animarum tributa, restituis; sed tamquam benedictionis filia, oves errantes ad Domini Caudas studeas adducere, devotionem tuam in Domino commendamus, cum in sexu fragili virile robor induas & amorem, quem erga Deum geris in animo devotis operibus representes: propter quod tuis, & praedictorum Praelatorum precibus inclinati compositionem ipsam auctoritate Apostolica duximus confirmandam, magnificentiam tuam monentes, & per Apostolica tibi scripta mandantes, quatenus compositionem eandem observes in omnibus, & ab aliis facias quantum in te fuerit observari, ita quod bonum pacis, & concordiae inter te, ac praedictos Praelatos firmiter radice, & devotionis affectus, quem ad Deum geris, & Ecclesias clarius agnoscat. Cum autem in Praelatorum Latinorum Diocesis Regni tui quidam Graeci Romanae inobedientes Ecclesiae, & Ecclesiae Latinorum tamquam Pontifices commorentur, pro quibus nobis humiliter supplicasti, ut in dictis Diocesis, prout sunt, remanere permitteremus eosdem. Nos licet tibi, & Regno tuo deferre quantum cum honestate nostra valeamus, & Graecos ad obedientiam Sedis Apostolicae revertentes fovere, ac honorare velimus, mores, & ritus Graecorum ipsorum, quantum cum Deo possumus sustinendo; in his tamen, quae periculum generant animarum, & Ecclesiasticae derogant honestati, apud nos esse non debet acceptio Personarum. Quare talia de caetero sustinere nolentes, cum monstruosum esset, sicut in Constitutionibus dicitur Concilii generalis, unam, & eandem Diocesim diversos habere Pontifices: tamquam diversa Capita unum corpus haberet, Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchae Hierosolymitan. & Tyren. & Caesariensis Archiepiscopis nostris damus litteris in mandatis, ut eos morari de caetero, velut Praefules in dictis Diocesis nullatenus patiantur, Sacerdotibus, & Diaconibus Graecis praedicti Regni nihilominus firmiter

Compositio nem dictam confirmat, ser. variis mandat.

In eadem Diocesi duo esse non debent Episcopi.

L IX.

Confirmatio Indulgentiarum pro die Consecrationis Basilicae Sanctae Mariae Majoris a Sixto Tertio, & Clemente etiam Tertio concessarum.

Ibidem.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis universis Christianis presentem paginam inspecturis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Devotio, quam habemus ad Gloriosissimam Dei Genitricem Mariam semper Virginem, nos inducit, ut ea quae ad honorem statuuntur ipsius, totis viribus amplectemur. Unde ne unius anni, & quadraginta dierum a felicitate recordationis Sixto Tertio in die Consecrationis Basilicae Sanctae Mariae Majoris, ac unius anni, & quadraginta dierum a Clemente Tertio in solemnitate Consecrationis ejusdem, qui Lapidem Altari Majori superpositum consecratum ab ipso festo Consecrationis usque ad octavas Assumptionis ejusdem Beatae Dei Genitricis Mariae Praeceptoribus nostris Romanis Pontificibus, necnon & unius anni, & quadraginta dierum a nobis vestigiis inherentes eorumdem ab eodem festo Consecrationis usque ad dictas Octavas omnibus singulis devote accedentibus ad Ecclesiam memoratam concessa Indulgentiae possint ab aliquibus processu temporis in dubium revocari, easdem indulgentias praesenti paginae praecipimus annotari, & eas Auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communitus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Confirmatur supradictae Indulgentiae.

Datum Laterani quartodecimo Kalendas Augusti Pontificatus nostri anno sexto.

Dat. die 19. Julii 1222. Pont. An. VI.

L X I.

Absolutio ab Excommunicationis Sententia Civitati, & Populo Lucanis sub certis conditionibus impendenda.

Ibidem.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Episcopo, & dilectis filiis Priori Sancti Frediani, & Magistro Petro Canonico Lucanis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Lesam olim libertas Ecclesiastica a Lucanis enormiter ad justitiam praesidium, lacrymosa confugit, & eam ut suam sibi conferret auxilium imploravit, quae importuna apud Nos pro ejusdem defensione libertatis insistens, ac necessariis argumentis ostendens se laedi graviter, si praedicta non prosequeretur injuriam libertatis, de rigore tandem juris obtinuit, ut eorumdem Lucanorum temeritatem seve-

Lucanis Civitatis inmoderate Ecclesiasticae libertatis violationem.

Græcos Latinis Episcopis subiectos fore vult.

ter injungentes, ut praefatis Archiepiscopo, & Episcopis Latinorum, prout sunt, & fuerint in eorum Diocesis constituti; canonicam obedientiam juxta compositionem faciant supradictam, se tamquam obedientiae filii conformantes Sacrosanctae Romanae Ecclesiae Matri suae, ut sit de caetero unum Ovile, ac etiam unus Pastor. Ad quod tamquam devotam Ecclesiae filiam, opem, & operam te volumus fideliter impertiri, quia per eos de facili quidem contingeret, quod processu temporis non solum a Romana Ecclesiae obedientia & magisterio, sed ab haereditum tuorum, & Latinorum dominio se totum Regnum subtraheret memoratum.

Dat. die 30. Decem. 1221. Pont. An. VI.

Datum Laterani tertio Kalendas Januarii Pontificatus nostri anno sexto.

L IX.

Ibidem.

Quod Beatus Robertus, cujus Corpus multis coruscans Miraculis in Ecclesia Monasterii Molisimen. requiescit, tamquam Sanctus veneratione per Monachos ejusdem Coenobii habeatur.

Honorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati, & Conventui Molisimen. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Inquisitum prius de Vita, & Miraculis B. Roberti.

Cum olim nobis per litteras, & Nuncios vestros supplicassetis instanter adjuvi testimonis, & intercessionibus plurimorum, ut sanctae memoriae Beatum Robertum, cujus Corpus in vestra requiescens Ecclesia multis, & magnis miraculis coruscabat, Sanctorum cathalo a scribere deberemus; nos ne in tanto negotio videremur uti aliqua levitate, tam de Vita ipsius, quam de Miraculis per Venerabiles Fratres nostros Lingonen. & Valentinen. Episcopos mandavimus diligenter inquiri, cum ad hoc, ut aliquis habeatur Sanctus in Ecclesia militanti necesse sit, ut & verae Fidei, quae per dilectionem operatur, sana merita cum perseverantia finali praecedant, & clara miracula subsequantur, nec alia sine aliis plene sufficiant ad iudicium Sanctitatis, eo quod nonnulli faciunt opera sua, ut videantur ab hominibus, & nunquam Angelus Sathanae se in lucis Angelum transfigurans hominibus frequenter illudit, sicut de Magis legitur Pharaonis. Cum itaque Inquisitores praedicti nobis super his plene rescripterint veritatem, quia licet nobis quaedam Miracula, quae post mortem fecerat intimarint, de his tamen, quae in vita fecisse dicitur, fidem plenariam non fecerunt; nos ne precibus vestris videremur omnino deesse, concedimus vobis, ut eum tamquam Sanctum in vestra Ecclesia venerantes etiam apud Dominum suffragia fiducialiter imploretis.

A Molisimen. tanquam Sanctum venerati concedit.

Dat. die 8. Januar. 1222. Pont. An. VI.

Datum Laterani sexto Idus Januarii Pontificatus nostri anno sexto.